

KV-askeleet - Askelmerkit ja toimivat käytänteet kansainvälistymisen lisäämiseksi

Esiselvityksen tulokset ja toimenpide-ehdotukset

Suonenjoki 31.3.2022

Jaana Oikarinen

Sisällys

Lyhyesti	2
1. JOHDANTO	3
1.1 Mikä merkitys kansainvälistymisellä on maaseudulla, kun tarkastellaan nykyisyyttä ja tulevaisuutta?	3
1.2 Kansainvälisyys Mansikan alueella.....	4
2. KANSAINVÄLISYYS MAHDOLLISTAJANA JA ELINVOIMAN VAHVISTAJANA.....	5
2.1 Muualta ja aiemmin opittua	5
2.2 Paikallinen tarve kansainvälisyydelle.....	7
2.3 Haasteet ja esteet kansainvälistymiselle	8
3. TEEMAT KANSAINVÄLISYYDELLE	9
3.1 Alueen vahvuudet ja ajankohtaiset teemat	9
3.2 Nuoret	10
4. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	12
4.1 Strateginen lähtökohta	12
4.2 KV koordinointi ja verkostot	14
4.3 Viestintä	15
4.4 Rahoituskanavat.....	17
4.5 Yhteistyötahot.....	18
4.6 Nuoret	19
5. Lopuksi.....	21
LÄHTEET	22
LIITTEET	24
Liite 1: Lista esiselvitystä varten haastatelluista kv-asiantuntijoista	24
Liite 2: Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n alueen kuntien ystävyyskuntia ja -kaupunkeja:	25
Liite 3: Pohjois-Savon Leader ryhmien työntekijöiden ajatuksia kansainvälistymisestä	26
Liite 4: Aivoriihi Savogrown työntekijöiden kanssa kansainvälisyyden edistämisestä	27

Lyhyesti

Kansainvälisyys on nykyään edellytys alueiden kehitykselle ja elinvoiman säilymiselle. Globaalit ilmiöt ulottuvat myös Pohjois-Savon maaseutualueille niin hyvässä kuin pahassakin.

Leader-toiminta kannustaa alueiden väliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n alueella on kansainvälinen toiminta ollut viime toimintakaudella 2014–2020 väisua ja niinpä esiselvityshanke nähtiin tarpeellisenä aloituksena kansainvälisyyden lisäämiseksi. Esiselvityksen tarkoituksena on selvittää etenkin yleishyödyllisten toimijoiden resursseja ja tarpeita, joihin voisi löytyä ratkaisuja kansainvälisestä toiminnasta ja millaista tukea Leader ryhmä voi tarjota.

Selvitystä ja sen pohjalta laadittua toimenpidesuunnitelmaa varten haastateltiin muiden Leader alueiden parhaillaan toimivia kansainvälisyyskoordinaattoreita, Mansikka ry:n alueen muiden organisaatioiden kansainvälisyyteen perehtyneitä asiantuntijoita sekä yleishyödyllisiä toimijoita, kuten harrasteseuroja, yhdistyksiä ja yrittäjien yhdistyksiä. Luettelo haastatelluista henkilöistä liitteenä.

Selvitykseen poimittiin myös muualla ja Mansikka ry:n alueella toteutuneita kansainvälisiä hankkeita tai toimia, etenkin niitä, joista on saatu hyviä kokemuksia. Nuorten kansainvälistymiseen haettiin hyviä malleja sekä jo tämän esiselvityksen aikana, Nuoret Mukaan -hankkeen puolesta, kokeiltiin kansainvälistä Erasmus+ -vaihtoa paikallisten ja portugalilaisten nuorten kesken.

Yleisesti ottaen etenkin yhdistyksillä on positiivinen suhtautuminen kansainvälisyyttä ajatellen, mutta monella on vaikeuksia saada sitoutuneita ja aktiivisia henkilöitä toteuttamaan ja kehittämään toimintaa. Kv-asiantuntijat tunnistivat myös aika- ja raharesurssien puutteen yhtenä haasteena kansainvälistymiselle.

Toimijat toivoivat enemmän matalan kynnyksen mahdollisuuksia osallistua kansainväliseen toimintaan ja lisää tietoa esimerkiksi rahoitusmahdollisuuksista. Leader-ryhmien kv-koordinaattorit näkivät, että toimijat tarvitsevat lisäksi tukea hankkeiden hallinnoimisessa ja että kv-koordinointi sekä -aktivointi hankkeet ovat olleet tarpeellisia.

Teemoja kansainvälisille toimille löytyi monia; alueen vahvuuksia (luonto, matkailu, tapahtumat, urheilu), kansainvälisyyden kestoosuosikkeja (nuoret, kulttuuri) sekä ajankohtaisia aiheita (biotalous, työvoiman saatavuus).

Kerätyn materiaalin pohjalta ehdotetaan mm. seuraavia toimenpiteitä. Tehokkain tapa edistää kv-toimintaa on Leader-ryhmän tai Leader-ryhmien yhteinen kansainvälisyyskoordinaattori, joka voi toteuttaa neuvontaa ja toimenpiteitä suunnitellusti sekä pitkäjänteisesti. Mikäli toimintarahan puitteissa koordinaattoria ei voida palkata, rahoitusta voitaisiin hakea kannustinhankkeelle, jossa keskitytään viestintään, neuvontaan ja hankkeiden valmisteluun. Mahdollisuuksista kansainvälistymiseksi kannattaisi viestiä alueen toimijoille säännöllisesti ja jakaa ajankohtaisia tietoja rahoituksista, kumppanihuista ja hankkeista.

Mansikka ry:n valmistumassa olevan uuden strategian mukaisesti kansainvälisyys voi näkyä poikkileikkaavana teemana kehityshankkeissa. Tätä varten toimijat tarvitsevat myös tietoa ja innostusta esimerkiksi ideapajojen kautta ja eri rahoitusmahdollisuuksista tiedottamisella. Olemassa olevia kansainvälisiä yhteyksiä voitaisiin hyödyntää enemmän ja mikäli pandemia hellittää, tutustumis- sekä opintomatkat teemoittain hankkeiden yhteydessä voisivat lisätä kiinnostusta kansainväliseen yhteistyöhön.

Tarkemmin toimenpide-ehdotukset luvussa 4. (s. 12).

1. JOHDANTO

1.1 Mikä merkitys kansainvälistymisellä on maaseudulla, kun tarkastellaan nykyisyyttä ja tulevaisuutta?

Maailma on globaali ja siihen kuuluu myös maaseutumme. Euroopan Horisontti ohjelman rahoittama Ruralization -hankkeen maaseudun tulevaisuuden trendit käsittelevät maaseutuun vaikuttavia megatrendejä, trendejä sekä heikkoja signaaleja.

Kansainvälisyyden tarpeellisuutta voidaan tarkastella näiden trendien näkökulmasta ja arvioida millainen tarve maaseudulla on kansainväliselle toiminnalle, paitsi vallitsevien trendien, että tulevien mahdollisten kehityskulkujen valossa.

Hankeen listaamat **megatrendit** kuten ikääntyvä väestö, globalisaatiosta hyötyminen, muuttoliike ja kestävyys siirtymä sisältävät pakostikin kansainvälisen ulottuvuuden; meidän on toimittava kansainvälisesti, jotta voimme hoitaa ikääntyvään väestöön liittyvät haasteet, hyötyä globalisaatiosta tai vaikka pysyä kestävyys siirtymän karkijoukoissa, niin kuin kansallinen tavoite on.

Trendit ovat kehitystä, jotka vaikuttavat tietyillä aluilla ja tiettyihin toimintoihin. Suoraan kansainvälistä yhteistyötä ja Euroopan yhteistä politiikkaa vaatii ainakin maatalojen monipuolistuminen ja politiikan vaikuttavuus. Myös maaseutualueiden elinvoimaisuudelle tärkeät trendit kuten digitaalinen talous, verkkokauppa, ruokamatkailu uusien teknologioiden ilmentymät sekä etätyö ovat vahvasti kytköksissä kansainvälisyyteen.

Heikot signaalit ovat merkkejä muutoksesta, joka on näkyvissä toimissa ja alueilla. Maaseudulla heikkoja signaaleja on näkyvissä muun muassa osuuskuntien ja kumppanuuksien vahvistumisessa, luovan talouden muodostumisessa, maahanmuuttajien kotouttamisessa, monipaikkaisessa asumisessa, resilienssissä, omavaraisuudessa sekä maaseudun energiayhteisöissä. Nämä heikot signaalit ovat myös globalisaation ajamaa muutosta, jossa kansainvälisyys on avainasemassa.

Selvää on, että kansainvälisyys on yksi maaseudun konkreettisen toiminnan ja kehityksen ajuri, mutta kansainvälinen kokemus tuo myös laajempaa ymmärrystä toimijoille toimiemme globaaleista vaikutuksista ja ihmisten välisestä yhteydestä maaseudulla ja kaupungeissa.

1.2 Kansainvälisyys Mansikan alueella

Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n alueella kansainvälinen kehittämistoiminta on ollut hyvin vaisua ohjelmakauden 2014–2020 ajan ja vuoden 2020 alun maailmanlaajuinen kriisi tyrehtytti vähäisenkin toiminnan ja teemarahoituksen.

Kansainvälistä yhteistyötä tehdään kunnissa koulujen välisinä vaihtoina ja ystävyyskuntatoiminnan kautta (LIITE 2). Alueen kuntien kuntastrategioissa kansainvälisyys mainitaan muun muassa matkailun- sekä yritystoiminnan kehittämisen yhteydessä (Rautalampi ja Leppävirta). Lisäksi kunnissa on jo nähtävillä heikkojen signaalien mukaisesti näkemystä monipaikkaisuuden mahdollisuuksista myös kansainvälisesti: *Koti maalla, maailma lähellä* (Vesannon kuntastrategian visio) sekä huomioidaan alueen vahvuuksien kansainvälinen merkitys: *Olemme hyvämaineinen ja mansikoistaan kansainvälisestikin tunnettu seutukaupunki* (Suonenjoen kuntastrategia 2018–2025).

Yhdistykset ja muut yhteisöt järjestävät mahdollisuuksien puitteissa virkistysmatkoja ulkomaille. Alueelta löytyy myös muutamia yhdistyksiä, jotka tekevät esimerkiksi kansainvälistä työtä tapahtumien ja junioritoiminnan kautta esimerkiksi Rautalammin Urheilijat ja Varkaus Racing Team, Musiikkiyhdistys Kakmu. Selkeästi alueiden väliseen yhteistyöhön keskittyvällä Pohjola Nordenilla on myös Suonenjoella, Leppävirralla ja Varkaudessa paikalliset yhdistykset.

Etenkin Varkauden ja Leppävirran alueilla toimivat kansainväliset yritykset tuovat kansainvälisyyttä koko Pohjois-Savon alueelle sekä vuosittain maataloilla kausitöissä käyvät ulkomaalaiset ovat näkyvä kansainvälinen piirre etenkin Savon kesässä.

Julkisen ja kolmannen sektorin koordinoiman kansainvälisen toiminnan lisäksi Mansikan alueella on ainakin Vanhamäki säätiö järjestänyt kansainvälistä vapaaehtoistoimintaa. Vanhamäellä on jo useamman vuoden ajan ollut nuoria ympäri maailmaa tekemässä vapaaehtoistyötä Euroopan Solidaarisuusjoukkojen (European Solidarity Corps) kautta.

Tätä esiselvitystä varten haastateltiin muiden Leader-ryhmien kansainvälisyyskoordinaattoreita, paikallisia toimijoita (Liite 1), muita alueen asiantuntijoita. Lisäksi Pohjois-Savon Leader-ryhmien kaikille työntekijöille annettiin mahdollisuus kommentoida aihetta sähköisesti Padlet alustalla (Liite 3) ja Kehittämisyhtiö Savogrown kanssa ideoitiin kansainvälisyyden edistämistä aivoriihessä (Liite 4).

2. KANSAINVÄLISYYS MAHDOLLISTAJANA JA ELINVOIMAN VAHVISTAJANA

Leader-toiminnan yksi periaatteista: alueiden välinen ja kansainvälinen yhteistyö, ei ole valikoitunut kehitystyön työkalupakkiin sattumalta. Kansainvälinen yhteistyö ja osaaminen mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja lisää alueiden elinvoimaisuutta. Kansainvälisyys ei vain lisää elinvoiman edellytyksiä, mutta sillä on myös laajempi merkitys menestyksen ja maailmankatsomuksen muokkautumisessa.

Alueiden välisen- ja kansainvälisen yhteistyön kautta voidaan oppia uutta; kielellisesti, kulttuurisesti sekä sisällöllisesti, kartuttaa kokemusvarantoa, saada uusia ideoita, motivaatiota ja innostusta omaan toimintaan. Yhteistyö voi myös tuoda esiin uusia toimintamalleja ja luoda uusia markkinoita. Kansainvälisten kokemusten kautta suvaitsevaisuus ja avoimuus lisääntyy, mutta myös arvostus omaa kulttuuria kohtaan voi lisääntyä. Uudet elämykset tuovat sisältöä ja perspektiiviä myös omaan tekemiseen.

2.1 Muualta ja aiemmin opittua

Tätä selvitystä varten haastateltiin 11:ta eri Leader-ryhmän työntekijää (LIITE 1), jotka ovat työskennelleet kansainvälistymisen parissa. He kaikki olivat samaa mieltä siitä, että kansainväliset hankkeet ja kansainväliset toimet kehityshankkeissa tuovat lisäarvoa ja näkyvyyttä kehitystoimille ja että niistä voi poikia lisää yhteyksiä ja yhteistyötä

Monien Leader-ryhmien kansainvälisyyskoordinaattorit mainitsivat onnistuneina hankkeina nuorten kansainvälisyyshankkeet:

Pohjois-Pohjanmaan Leader Rieskan sekä Leader Ravakka osallistuivat ["Youth Board and Youth Manifesto" -hankkeeseen](#) (linkki hankkeen sivulle) vuosina 2018–2020, josta saatiin hyviä tuloksia sekä palautetta. Hankkeen teemoina olivat yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja osallisuus, jotka innostivat nuoria mukaan ja hankkeesta saatiin osallistujilta hyvää palautetta. Hankkeessa oli panostettu hyvän ryhmädynamiikan luomiseen, mikä toi yhteistoimintaleireille hyvän ilmapiirin. Hanke tarjosi merkityksellisen tilaisuuden nuorten kuulemiselle.

Leader Jyväskylän rahoittama Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry:n ja Jyvässeudun 4H-yhdistyksen [yhteishanke ReWi Visions:n](#) (linkki hankkeen sivuille) tavoitteena oli vahvistaa nuorten yrittäjyys- ja työelämätaitoja kiertotalouden alalla yhteistyössä walesilaisten nuorten kanssa. Hanke onnistui innostamaan nuoria tarkastelemaan yrittäjyyttä ja yritteliäisyyttä uudesta, tulevaisuuden näkökulmasta. Toiminnot avasivat nuorille ja heidän kanssaan työskenteleville kiertotalouden liiketoimintamahdollisuuksien laajan kirjon. Nuorisovaihdon aikana nuoret työskentelivät yhdessä walesilaisten nuorten kanssa, ja oppivat uutta myös omasta maakunnastaan. Hankkeen onnistumista edesauttoi ajankohtainen teema sekä innostuneet ja asiantuntevat ohjaajat. Hanke palkittiin parhaaksi Euroopan maaseutuverkosto ENRD:n järjestämässä Rural Inspiration Awards -hankekilpailussa.

Kannustinhankkeita kehitettiin myös hyväksi tavoiksi edistää kansainvälisyyttä:

Leader Aisaparin [toteuttama kannustinhanke "Jalat mullassa, tuntosarvet maailmalla"](#) (linkki hankkeen loppuraporttiin) tuotti myös hyvää tulosta alueellansa. Hankkeen tavoitteena oli vuosina 2017-2021 kansainvälistymisen aktivointi Aisaparin alueella sekä monikansallinen verkostoituminen ja uusien kumppanuussuhteiden luominen eri puolille Eurooppaa paikallisten toimijoiden niin yhteisöjen kuin yritystenkin kiinnostuksen mukaisesti. Hankkeen aikana saatiin luotua useita uusia kv-kontakteja eri EU-maihin sekä aktivoitua ja tuettua kansainvälisten kehittämishankkeiden hakua. Hankkeen aikana syntyi kaksi uutta esiselvityshanketta ja seitsemän kansainvälistä kehittämishanketta.

Myös Mansikka ry:n alueella ja lähiseuduilla on toteutettu onnistuneita kansainvälisiä hankkeita. Hankkeissa on mm. edistetty ruokakulttuuria, esittävää taidetta ja etsitty kannustinhankkeen avulla uusia kumppaneita: Sisä-Savon Kansalaisopiston ja Suonenjoen Kaupungin [Black Light -hanke](#) (linkki hankkeen sivuille), Rural Partners I & II, [Taste Savo](#), [Kivestä ja puusta – Sticks and stones](#) (linkki hankkeen sivuille)

Lisäksi Mansikka ry:n on rahoittanut yhdistyksiä, joilla on kansainvälistä toimintaa: Rautalammin Urheilijoiden alamäkiluistelun kansainväliset kilpailut, Varkaus Racing Team ja Kaura-ahon kansanmusiikkiyhdistys (Tropical Winter Ukulele Fest).

Yleisellä tasolla kansainvälisiä hankkeita koordinoineet toivat esille mm. seuraavia asioita kansainvälisistä toimista ja niiden onnistuneesta toteutuksesta:

- On hyvä määritellä, millainen rooli Leader-ryhmällä on kansainvälisten hankkeiden ja toimien toteuttamisessa.
- Toimintaryhmän tuki vakiintuneena toimijana ja kokemuksen säilyttäjänä antaa turvaa kv-hankkeiden toteuttajille.
- Alueelle muodostuneet suuret, mahdollisesti myös kansainvälisesti tunnetut brändit ja konseptit synnyttävät myös ruohonjuuri tason kv-toimintaa.
- Leader-ryhmän hallituksen sitouttaminen on tärkeää kansainvälisten toimien onnistumiseksi.
- Kannustinhankkeet ja tiedottaminen kansainvälisistä mahdollisuuksista toimijoille on kannattavaa.
- Kansainvälisyyttä kannattaa edistää myös matalan kynnyksen toiminnalla osana kehityshankkeita: esimerkiksi opinto- ja tutustumismatkat, pop up -tyyppinen toiminta jne.
- Kumppaneiden yhteinen tarve ja tavoite kehittämistoimille on oltava.
- Ulkomaiset vierailijat maaseudun kohteissa saattavat parhaassa tapauksessa voimaannuttaa paikallisia toimijoita ja "avata silmiä" oman toiminnan hyville puolille.
- Verkostoitumistapahtumat ovat tärkeitä kumppaneiden löytämiseksi, esimerkiksi LINC, ENDR-sivusto, Maaseutuverkoston tapahtumat, eri teemojen ympärille keskittyvät webinaarit ja seminaarit, EU:n eri ohjelmien verkostoitumistapahtumat.
- Hankekumppaniin on hyvä tutustua hyvin etukäteen ja varata siihen riittävästi aikaa. Hanke kannattaa suunnitella tiiviissä yhteistyössä kumppanin kanssa.

2.2 Paikallinen tarve kansainvälisyydelle

Onnistuneeseen kansainväliseen yhteistyöhön tarvitaan yhteinen tarve ja tavoite; mihin suuntaan toimintaa ollaan viemässä ja mitkä ovat toiminnan tavoitteet. Kansainvälinen toiminta voi olla kahden tai useamman osapuolen kumppanuutta, yhteistyön syntymistä ja lisääntymistä, konkreettisia kumppanuuksia, erilaisia kansainvälisiä hankkeita, tutustumis- ja opintomatkoja, jotka tuovat lisäarvoa maaseudun toimintaan.

Paikallisista tarpeista ja haasteista kumpuavat myös ne tavoitteet, joita kansainvälisyyden lisäämiseksi pitäisi ottaa huomioon ja keksiä ratkaisuja.

Esiselvitystä varten haastateltiin 13:sta eri yleishyödyllistä toimijaa alueella (LIITE 1) ja lisäksi tietoa esimerkiksi yhdistyksistä saatiin verkosta. Toimijoiden edustajat toivat esille pääosin samanlaisia tarpeita, jotka liittyvät vahvasti kolmannen sektorin yleisiin haasteisiin (mm. Valtioneuvoston selvitys: [Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus 2020-luvun Suomessa](#)); sitoutuneita toimijoita on vaikea saada eikä aktiivisten jäsenten aikaresurssit riitä kehitystoimintaan.

Muita yleisesti esitettyjä tarpeita toimijoilla oli mm. liittyen verkostoitumiseen ja kumppaneiden löytymiseen, aika- ja raharesursseihin, jäsenten hankintaan, tiedon ja taidon puutteeseen, kielitaitoon, koulutukseen, kokemukseen, markkinointiin ja viestintään sekä nuorten aktivointiin.

Erityisesti monet yhdistykset kaipasivat helposti saatavilla olevaa tietoa kansainvälistymisen eri mahdollisuuksista, konkreettisia esimerkkejä hankkeista, tietoa rahoituksesta, koulutuksista ja tapahtumista sekä Leader-ryhmän tarjoamasta tuesta.

Harrasteseuroille kansainvälisyys nähtiin vetovoimatekijänä ja tapana erottua muista. Tarvetta olisi mm. valmennuksen ja ohjauksen kehittämisessä kuunnellen kansainvälisiä kenttiä, seurojen välisten tutustumismatkojen järjestämisessä ja kansainvälisiin kisatapahtumiin osallistumiseen.

Esiselvityksen aikana alueen nuorilta kysyttiin halukkuutta ja kiinnostusta kansainvälisyyteen Nuoret Mukaan! -hankkeen toimesta Instagramissa. Kyselyn mukaan kiinnostusta on ja hankkeen aikana järjestetyt Erasmus+ vaihdot. Metsäkartanon kanssa ovat keränneet useita nuoria ilmoittautuneita.

Kuva 1: Kysely nuorille kiinnostuksesta kansainvälisyyteen Nuoret Mukaan Instagram -tilillä

Kuva 2 Kysely nuorille kiinnostuksesta kansainvälisyyteen Nuoret Mukaan Instagram -tilillä

Lisää nuorten kansainvälisyydestä ja sen tarpeista luvussa 3.2.

2.3 Haasteet ja esteet kansainvälistymiselle

Paikalliset tarpeet heijastuvat myös haasteista ja esteistä, joita kansainvälistymiselle nähtiin olevan:

Tätä selvitystä varten haastatellut kansainvälisyyskoordinaattorit toivat esille haasteita, joista yllättäen yleisimmiksi koettiin kielitaito ja toimijoiden asenteet yleisimmiksi esteiksi kansainvälistymiselle. Toimijoiden resurssit, ajan, rahan ja tietotaidon suhteen koettiin myös haasteeksi.

Kuva 3: Sanapilvi, KV-koordinaattoreiden näkemys kansainvälistymisen haasteista

Toimijat itse näkivät merkittävämpänä esteenä rahan ja ajan puutteen, byrokratian ja hallinnon monimutkaisuuden, mutta myös asenteen kansainvälistymistä kohtaan.

Kuva 4: Sanapilvi, Toimijoiden näkemys kansainvälistymisen haasteista

Esille tuodut tarpeet, haasteet ja esteet on hyvä huomioida, kun kansainvälistymisen lisäämiseksi suunnitellaan toimenpiteitä.

3. TEEMAT KANSAINVÄLISYYDELLE

3.1 Alueen vahvuudet ja ajankohtaiset teemat

Yleisellä tasolla, Leader-toiminnan asiantuntijat toivat esille, että kv -toiminnan teemojen tulee olla lähtöisin omista tarpeista ja strategian tavoitteista. Kumppaneiden kanssa täytyy etsiä yhteiset tavoitteet toiminnalle ja oman alueen vahvuuksia kannattaa hyödyntää kehittämishankkeissa.

NUORET

- Ympäristökasvatus
- Yrittäjyyskasvatus
- Vaihdot ja liikkuvuus

YMPÄRISTÖ

- Vihreä talous
- Vieraslajit
- Kestävä kehitys
- Suomen luonto
- Kierrätys
- Luonnonmateriaalien hyötykäyttö
- Ilmastonmuutos
- Kiertotalous
- Energiamurros
- Vihreä energia
- Euroopan vihreän kehityksen ohjelma
- Bauhaus
- Biotalous

KULTTUURI

- Taide
- Kulttuurihistoria
- Teatteri
- Kulttuuriperintö

RUOKA

- Lähi tuotteet
- Lähiruoka
- Yhteisölliset ruokamallit
- Lähiruokatahtumat
- Elintarvikkeiden viennin edistäminen
- Ruuantuotanto
- Jalostus
- Maatalous
- Marjanviljely

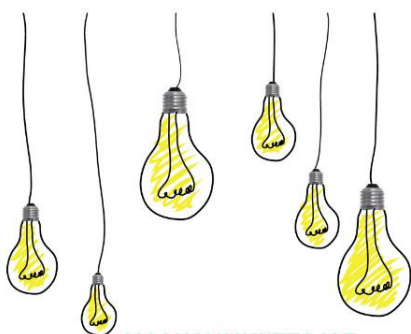

MATKAILU & VAPAA-AIKA

- Urheilu
- Lähimatkailu
- Retkeily
- Maaseutumatkailu
- Kylämatkailu
- Tilavierailut
- Pyöräreitistöt
- Luontomatkailu
- Ystävyyssylät

Haastatteluista poimittuja kansainvälisyysteemoja nuorten, ympäristön, kulttuurin, ruoan, matkailun ja vapaa-ajan ympärille mainittiin:

Lisäksi haastatellut toivat esille ajankohtaisia ja vallalla olevien trendien mukaisin teemoja:

MAAHANMUUTTAJAT VAPAAEHTOISUUS YHDISTYSTOIMINTA KAUSITYÖLÄISET ETÄTYÖ KORONASTA TOIPUMINEN

3.2 Nuoret

Kansainvälisen toiminnan kenties eniten haastatteluissa mainittu kohderyhmä ja teema olivat nuoret. Nuorten kansainvälinen toiminta on luonnollinen ja hedelmällinen tapa toteuttaa alueiden välistä ja kansainvälistä Leader yhteistyötä. Kansainvälinen toiminta ja kehityshankkeet antavat etenkin maaseudun nuorille mahdollisuuksia avartaa maailmankuvaa ja oppia monipuolisemmin. Myös tulevassa Mansikka ry:n strategiassa nuoriso Leader tulee korostumaan ja kansainvälisyys siinä yhtenä tärkeänä osana.

Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n alueella nuorisotoimijoita ovat tällä hetkellä kuntien nuorisotoimet, seurakuntien nuorisotyö, harrasteseurat, ammattiliittojen ja yhdistysten nuorten osastot esim. MTK.

Nuorille suunnattua kansainvälistä toimintaa on Mansikka ry:n alueella toteuttaneet muun muassa koulut:

- Suonenjoen peruskoulussa Erasmus+ hanke nuorille sekä opettajien liikkuvuushankkeita
- Suonenjoen lukiolla laatumerkki koulun nuorisovaihtoihin
- Rautalammin koululla ystävyyskoulutoimintaa ulkomaille
- Leppävirran koululla ystävyyskoulu Saksassa

Harrasteseurat esimerkiksi:

- Varkaus Racing Team junioritoiminta
- Rautalammin Urheilijat ja kansainväliset alamäkiluistelutapahtumat
- Partiolaiset

Lisäksi:

- Vanhamäki Säätiön Euroopan Solidaarisuusjoukkojen kansainvälinen vapaaehtoistoiminta vastaanottavana organisaationa, Maailmanvaihto ry toimii Vanhamäen toimintaa koordinoivana organisaationa.
- Paikalliset Rotary klubit (Suonenjoki, Leppävirta, Varkaus) tarjoavat kv-vaihtomahdollisuuksia

Mansikka ry:n vuonna 2021 alkanut, Nuoret Mukaan -hanke on osaltaan lähtenyt edistämään nuorten mahdollisuuksia kansainvälistymiseen. Hankkeessa toteutettiin Nuorisokeskus Metsäkartanon kanssa nuorten suunnitteleman vapaa-ajan kansainvälisen projektin ensimmäisen osan vuoden 2022 alusta (sivulla 11 lyhyt kuvaus hankkeesta). Nuorilta nuorille kulkenut tieto sai paljon uusiakin nuoria innostumaan kansainvälisestä toiminnasta vapaa-ajalla.

Jo toteutuneet nuorten kansainväliset hankkeet ja vaihdot ovat olleet pääosin onnistuneita. Toimijat sekä nuoret ovat olleet innostuneita ja uusia kontakteja on luotu ja uusia ystäviä saatu. Harrasteseurojen edustajat, kuten Varkaus Racing Team, näkivät että kansainvälinen toiminta tuo etenkin junioritoimintaan arvokkaan lisän, joka edesauttaa nuoria osallistumaan. Koulujen kansainväliset vaihdot ovat myös tärkeää toimintaa. Erasmus+ -ohjelman laajuus ja tunnettavuus edesauttavat oppilaitosten osallistumista.

Haasteena Mansikka ry:n alueella on, että nuoret eivät tiedä vapaa-ajan kansainvälisyyden mahdollisuuksista, joten he eivät pääse edes mukaan toimintaan tiedon puutteen vuoksi. Alueellamme on kansainvälisyydestä kiinnostuneita nuoria, mutta harvalla nuorten parissa työskentelevällä on resursseja kansainväliseen kehittämiseen nuorten kanssa.

Esimerkki KV yhteistyöstä Nuorten kanssa: Case Mooseparty!

Mansikan hallinnoima Nuoret mukaan! -nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämishanke tavoittelee nuoria vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä ja osallistumaan toimintaan. Hankkeen aikana nuorilta on noussut toive kansainvälisyydestä, johon tartuttiin. Yhteistyössä nuoriso- ja luontomatkailukeskus Metsäkartanon kanssa ohjattiin nuoret toteuttamaan kansainvälinen projekti. Nuoret olivat alusta asti itse aktiivisia projektin toteutuksessa teemat (nuorten hyvinvointi, stressistä palautuminen ja mielenterveyshaasteet) ja toiminnot olivat nuorten itse ideoimia.

Projektin ensimmäinen osa toteutui Metsäkartanolla Suomessa ja toinen osa on tulossa Portugalissa vastavierailun merkeissä. Projektit rahoitetaan Erasmus + -nuorisovaihto-ohjelmasta, jolloin nuorelle osallistuminen on täysin ilmaista. Alueemme nuoret kokivat viikon olleen elämänsä paras viikko ja he saivat sekä uusia ystäviä että unohtumattomia kokemuksia.

Hankkeen myötä myös muut alueemme nuoret ovat innostuneet ja rohkaistuneet osallistumaan kansainväliseen toimintaan. Myös paikallinen toimija on kiinnostunut olemaan osana lisäämässä näitä mahdollisuuksia nuorille sekä nuorten parissa työskenteleville.

Kuva 5: Mooseparty Erasmus vaihtoleirillä maisteltiin kummankin maan kansallisherkuja

Kuva 6: Mooseparty Erasmus vaihtoleirillä nuoret käsittelivät mm. stressinhallintaa

4. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

4.1 Strateginen lähtökohta

Kuten muitakin toimia, myös toimia kansainvälisyyden lisäämiseksi tulisi ohjata strateginen suunnitelma. Mansikka ry:n menneen toimintakauden 2014–2020 strategia Mannaan mansikasta on vaihtumassa uuden toimintakauden strategiaksi vuodesta 2023 lähtien. Uutta strategiaa ollaan parhaillaan työstämässä, kun tätä esiselvitystä on laadittu.

Kansainvälisyys Leader-toiminnan periaatteena ei tule poistumaan tulevalle toimintakaudellekaan, joten on hyvä miettiä millä tavalla uudessa strategiassa kansainvälisyys näkyy ja kuinka sitä voidaan viedä käytäntöön. Strategisen lähtökohdan, tarpeen ja tavoitteen pohjalta voidaan laatia toimintasuunnitelma.

Esiselvitystä varten haastatelluista suurin osa toi esille koordinoinnin tarpeen, jos kansainvälisyyttä halutaan edistää toimijoiden keskuudessa. Leader-ryhmän oma kansainvälisyyskoordinaattori nähtiin tähän hyvänä keinona. Osassa Leader-ryhmistä koordinaattorin työ on rahoitettu toimintarahasta tai kehityshankkeina.

Tässä esiselvityksessä mainitut toimenpide-ehdotukset ovat kokoelma toimenpiteistä, joita haastatelluista ja muista materiaaleista on koottu yhteen ”ideapankiksi”, josta voidaan valita saatavilla olevan rahoituksen mukaiset keinot.

Alustavien strategialuonnoksen mukaan Mansikka ry:n uudessa strategiassa kansainvälisyys näkyy läpileikkaavana teemana ja lisäksi Nuorisio Leader -teemakokonaisuuden yhtenä osana kansainvälisen yhteistyön edistämisenä. Tämän strategisen lähtökohdan huomioon ottaen, kansainvälisyyttä voidaan edistää:

- Strategiaa tukien **Mansikka ry:n rooli** kansainvälisyyden edistäjänä on mahdollistaa paikallisten toimijoiden kansainvälisen yhteistyön ja liikkuvuuden, ohjaamalla, tukemalla sekä viestimällä mahdollisuuksista sekä sisällyttämällä kansainvälisyyden omaan toimintaansa.
- **Kansainvälisen ulottuvuuden lisäämistä** hankekriteereihin lisäarvon tuojana: Mansikka ry:ltä haettaviin kehittämishanketukiin lisätään kansainvälisyys kriteereihin, ts. hakija voi saada pisteytyksessä lisäpisteitä, mikäli hakemus sisältää kansainvälisiä toimia. Kansainväliset toimet voivat olla esim. tutustumismatkoja, osallistumista kansainvälisiin tapahtumiin (myös Online), verkostoitumista tms. Toimijoille voitaisiin tarjota neuvontaa, kuinka kehittämishankkeisiin voidaan lisätä kansainvälisyyttä.
- **Kansainvälisen ulottuvuuden tuupaus** (valintamuotoilu, pehmeä ohjaus) kehityshankkeisiin: tuen hakuilmoitukseen lisätään kansainvälisyys, ts. jos hakija lisää kansainvälisen ulottuvuuden hankkeeseen tai edes harkitsee, hänelle tarjotaan esimerkiksi sparrausta, apua kumppanin etsintään, tietopakettia tai koulutusta, näkyvyyttä tms.
- **Haku kansainvälisille teemahankkeille**, esim. opinto- ja tutustumismatkoja yhdistyksille, tapahtumiin, koulutukseen.
- **Kansainvälisyys osana omia kehittämishankkeita**: Mansikka ry:n omiin kehittämishankkeisiin lisätään jo suunnitteluvaiheessa kansainvälisiä toimia
- **Oma kehittämishanke kansainvälisyyden lisäämiseksi, kannustinhanke** (alla esimerkki hankkeen sisällöstä)
- **Nuorten Erasmus+ kannustin- ja kartoitushanke** (alla esimerkki hankkeen sisällöstä)

- **Kotikansainvälisyys** tarkoittaa kansainvälistymistä kotimaassa. Se voi olla esimerkiksi tapahtumien järjestämistä ja ulkomaisten opiskelijoiden tutoreina toimimista, maahanmuuttajaopiskelijoihin tutustumista, kielten harrastamista ja vieraisiin kulttuureihin perehtymistä.

Kannustinhankkeen sisältö esimerkiksi:

Hankkeen tavoitteena on innostaa Mansikan alueen toimijoita, yhdistyksiä, yhteisöjä, yrityksiä kansainväliseen toimintaan ja tarjota työkaluja sekä tukea toiminnan toteuttamiseksi. Hankkeen aikana järjestetään:

- Yleishyödyllisiä infotilaisuuksia kansainvälistymisen eri mahdollisuuksista kohderyhmille
- Kansainvälisyyttä edistäviä tapahtumia, jossa tuodaan esille hyviä esimerkkejä ja innostetaan toimijoita, esim. kansainväliset kylämessut, kotikansainvälisyyteen keskittyvä kulttuuritapahtuma
- Tuotetaan viestintää kansainvälistymisestä: uutiskirje, sosiaalinen media, hanke-esimerkit, tapahtumat
- Avoimia kv-ideatyöpajoja (nuoret, yhdistykset teemoittain, yrittäjät, koulut ja oppilaitokset, kyläyhdistykset)
- Järjestetään opintoretkeä ja vierailuita benchmark -kohteisiin, myös kotimaassa
- Hankeneuvontaa ja apua kumppanin hakuun toimijoille
- Kansainvälisten kehityshankkeiden suunnitteleminen toimijoiden kanssa
- Verkostoitumista muiden toimijoiden kanssa alan tapahtumissa ja alueen muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa
- Vanhojen ja olemassa olevien verkostojen ja kumppaneiden elvytys

Nuorten Erasmus+ pilotti/esiselvityshanke sisältö esimerkiksi:

Hankkeen tavoitteena on ohjata nuorisoryhmä tuottamaan Erasmus+ hankehakemus nuorisovaihtoon. Tavoitteena on saada nuoret kansainvälisten kokemusten pariin, mutta innostaa myös nuorten parissa toimijat liikkuvuuteen. Tarkoituksena on kartoittaa nuorisotyön/nuorison parissa työskentelevien kiinnostusta ja mahdollisuuksia osallistua kv-projekteihin. Lisäksi Erasmus + Sport -ohjelman toimintoihin selvitetään mahdollisuuksia ja yhteistyötahoja, mikäli näitä löytyy niin myös tähän ohjelmaan hankkeen alulle saaminen.

Hankkeen aikana esimerkiksi:

- Palkataan kv-koordinaattori hankeaktivaattoriksi
- Järjestetään palaverieita ja verkostoitumista kv-toiminnasta kiinnostuneille
- Viestitään kv-mahdollisuuksista nuorille ja nuorten parissa toimiville
- Ohjataan nuorisoryhmä tuottamaan kv-projekti ja haetaan Erasmus+ -hankeraha toteutukseen

Tätä esiselvitystä laatiessa Nuoret mukaan! -hanke on tarjonnut hankeaihiota paikalliselle toimijalle. Vanhamäki Säätiö on alustavasti kiinnostunut lisäämään kansainvälisyyttä alueellamme pilottihankkeen myötä.

4.2 Kv-koordinointi ja -verkostot

Pohjois-Savon alueella on kansainvälisiä toimijoita ja yhteistyön koordinaatiolle olisi tarvetta. Mikäli Mansikka ry:n toimintarahan puitteissa k -koordinoinnin palkkaaminen ei ole mahdollista tai omaa kannustinhanketta ei lähdetä hakemaan, voisi olla järkevää yhdessä Pohjois-Savon Leader-ryhmien kesken järjestää **kansainvälisyys teemalla verkostoitumista** säännöllisesti sekä tarpeen mukaan esimerkiksi **teemallisia tapahtumia** yhdistyksille ja yhteisöille sekä valtakunnallisesti muiden Leader-toimijoiden kesken. Alueellisen yhteistyön lisäksi tarvetta on myös valtakunnallisen kansainvälisten Leader-toimijoiden verkostoiden vahvistamiselle.

Valtakunnallisten verkostojen vahvistamista voi tehdä, resurssien mukaan, **osallistumalla verkostoitumistapahtumiin** ja organisaatioiden järjestämiin koulutuksiin kuten:

- LINC - LEADER Inspired Network Community (vuoden 2022 tapahtuman verkkosivut: <https://www.linc2022.eu/>)
- Maaseutuverkoston järjestämät tapahtumat, koulutukset ja palvelupaketit: <https://www.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/verkostopalvelut>
- Kuopion alueen kauppakamarin kansainvälisyyteen keskittyvät tapahtumat: <https://kuopiochamber.fi/kansainvalisyys/>
- European Network for Development (ENDR) – verkoston tapahtumat: https://enrd.ec.europa.eu/news-events_en ja teemaryhmät: https://enrd.ec.europa.eu/enrd-thematic-work_en
- The European Leader Association for Rural Development (ELARD): <http://elard.eu>
- Europe Enterprise Network: <https://www.een.fi/>
- Opetushallituksen järjestämät koulutukset ja verkostoitumistapahtumat

Muita keinoja verkostoitumiseen ja koordinointiin voisivat olla:

- Vierailut (myös virtuaaliset) kylille ja yhdistyksiin Suomessa, jotka ovat toteuttaneet hankkeita tai kv-toimia, esimerkiksi Vuolijoki
- ESC laatumerkin hankinta (Lead tai support) tai yhteistyö laatumerkin saaneen organisaation kanssa

Mikä ESC ja laatumerkki?

ESC (European Solidarity Corps) - Euroopan solidaarisuusjoukot

Euroopan solidaarisuusjoukoissa nuoret saavat mahdollisuuden osallistua eurooppalaista solidaarisuutta ja yhteenkuuluvuutta vahvistaviin projekteihin. Euroopan solidaarisuusjoukkoihin ovat tervetulleita kaikki 18–30-vuotiaat nuoret sekä organisaatiot, jotka haluavat toimia solidaarisemman yhteiskunnan hyväksi.

Rahoitettavia toimintoja ovat vapaaehtoistyö, nuorten omat solidaarisuushankkeet, vapaaehtoistiimit ensisijaisilla aloilla sekä vuonna 2022 käynnistytävä humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot.

Tukea voi saada, kun organisaatio on hakenut ja saanut ESC laatumerkin. Laatumerkkiä haetaan sen mukaan, millaisessa roolissa organisaatiosi haluaa olla vapaaehtoistoiminnassa:

- Vastaanottava organisaatio (Host role) vastaanottaa nuoria vapaaehtoisia oman toimintansa piirissä.
- Tukiorganisaatio (Support role) toimii vapaaehtoisen kotimaassa, tarjoaa valmennusta ja tukea sekä ennen vapaaehtoisjaksoa, sen aikana, että sen jälkeen. Tukiorganisaatio voi toimia myös tahona, joka koordinoi vapaaehtoisia muiden vastaanottavien organisaatioiden toimintaan.
- Koordinoiva organisaatio (Lead role) hakee rahoitusta vapaaehtoispalvelun toteuttamiseen, hallinnoi ja koordinoi hankkeita.

Lähde: Opetushallitus

4.3 Viestintä

Suurin osa haastatelluista alueen toimijoista toivoi lisää tietoa kansainvälistymisen mahdollisuuksista. Viestintään kannattaa siis panostaa, vaikka kansainvälisyyskoordinaattoria ei saada palkattua toimintarahan puitteissa tai hankkeen kautta.

Ideoita kansainvälisistä mahdollisuuksista viestintään:

- **Mansikka ry:n verkkosivuille** päivitetty tieto kansainvälisistä mahdollisuuksista niin yrityksille, maataloille ja yhdistyksille. Lisäksi päivitetään Nuorisoleader, kansainvälisyys - sivu. Aiheesta voisi tehdä myös esittelyvideon.
- **Uutiskirje** esim. 4 kertaa vuodessa ajankohtaisista kansainvälisistä mahdollisuuksista, rahoituksista, kumppanihauista, teemahankkeista
- **Englanninkielinen esittelyvideo** Mansikka ry:n alueesta sekä toimijoista
- Highway Savon ja Mansikka ry:n **sosiaalisen median kanavilla esiin kansainvälisiä hankkeita** tai pienempiä toimia sekä tiedotusta kansainvälisistä mahdollisuuksista
- **Yleiset infotilaisuudet** kansainvälisistä mahdollisuuksista. Tilaisuuksia voisi mahdollisuuksien mukaan järjestää esimerkiksi yhteistyössä muiden Pohjois-Savon Leader-ryhmien kanssa, kutsua asiantuntijoita puhumaan (esim. OPH, Euroopan tiedotuskeskus, Business Finland, muiden alueiden kv-koordinaattorit jne.)
- **Kansainvälisen yhteistyön ideapajat** eri teemoille ja toimijoille
- **Kansainvälisen aspekti "ujuttaminen"** tapahtumiin, selvityksiin ja julkaisuihin: kutsutaan kansainvälisiä puhujia tapahtumiin, käytetään esimerkkejä ulkomailta jne.
- **Kansainvälisten kampanjoiden** hyödyntäminen viestinnässä ja toisaalta alueen näkyvyydessä ulkomailla
- **Tiedonvälityshanke kansainvälisistä mahdollisuuksista:** uudella rahoituskaudella voidaan toteuttaa tiedonvälityshankkeita, jossa keskitytään tiettyyn teemaan (Suomen CAP - suunnitelma 2023–2027)

- **Nojatuolimatkat** esimerkiksi verkostoitumistapahtumien kohteisiin, näin tulee samalla raportoitua työmatkasta

Kuva 7: Euroopan nuorten teemavuosi 2022 kampanjamateriaalia

4.4 Rahoituskanavat

Rahoitusohjelmia ja -kanavia kansainvälisiin toimiin on erilaisille teemoille ja kohderyhmille. Näistä ohjelmista voidaan hakea esimerkiksi koko kehityshankkeelle rahoitusta tai Leader kehityshankkeelle lisärahoitusta liikkuvuuteen ja kansainväliselle yhteistyölle.

Erasmus + – EU:n koulutuksen, nuorison ja urheilun ohjelma 2021–2027:

- [Erasmus+ rahoitus nuorisoalalle](#)
- [Erasmus +rahoitus aikuiskoulutukselle](#) (sopii myös järjestöille osaamisen kehittämiseen)
- [Erasmus + rahoitus liikunnalle ja urheilulle](#)
- [Kansalaisten Eurooppa rahoitus ystävyykskunnille ja kansalaisjärjestöille](#)
- [DiscoverEU](#): nuorten liikkuvuutta matkustaen raiteita pitkin

Interreg-ohjelmat:

- [Yleistietoa Interreg-ohjelmasta](#)

Interregin alaohjelmat:

- [Baltic Sea Region](#)
- [Interreg Europe](#)

Pohjoismaisen yhteistyön rahoitusta:

- [Pohjoismainen ministerineuvosto](#)
- [Nopef](#) myöntää pienille ja keskisuurille pohjoismaisille yrityksille rahoitusta vihreään kasvuun ja kestävään kehitykseen liittyviin esitutkimuksiin

Erityisesti yrityksille suunnattu rahoitus:

- [Erasmus nuorille yrittäjille](#) ulkomaan vaihtojaksoloille
- [EU-rahoitusta PK-yrityksille](#) kasvuun ja kehittymiseen
- [Horisontti 2021-2027](#), tutkimus- ja innovaatorahoitusohjelma

CERV-rahoitusohjelma:

[Kansalaisuus, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot -rahoitusohjelma \(CERV\)](#)

Luovat alat:

[Luova Eurooppa 2021-2027](#)

EU:n Luova Eurooppa -ohjelma tukee audiovisuaalisen alan sekä kulttuurin ja luovien alojen eurooppalaista yhteistyötä. Opetushallitus neuvoo sinua Kulttuurin alaohjelman rahoituksen hakemisessa.

Tietoa, tukea ja kumppaneita:

- Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston EU-tiedotuspalvelu auttaa oikean rahoitusohjelman valinnassa ja kumppaneiden etsinnässä. <https://eastnorth.fi/>
- [Pohjois-Savon Liiton](#) tuki kansainvälistymiseen ja apu rahoituksen hakemiseen
- Kumppaneita kansainvälisiin nuorisohankkeisiin: [SALTO-YOUTH \(Support, Advanced Learning and Training Opportunities for Youth\)](#)
- Kumppaneita kansainvälisiin Leader-hankkeisiin: [The European Network for Rural Development \(ENRD\)](#)
- Maaseutuverkoston kansainväliset verkostot: www.maaseutuverkosto.fi

4.5 Yhteistyötahot

Yhteistyötä kansainvälisyyden lisäämiseksi on syytä tehdä alueen muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä. Kansainvälistä osaamista alueella on esimerkiksi oppilaitoksissa sekä Pohjois-Savon alueella muissa organisaatioissa:

- Harrasteseurojen kattojärjestöt, joilla on paikallista toimintaa alueella mm: Suomen Latu, Partio, Suomen Hippos ry, Mieli ry, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Pohjois-Savon Liikunta ry, Marttaliitto
- Eri ryhmiä edustavien järjestöjen kattojärjestöt: Työttömien keskusjärjestö, eläkeläisliitot, eri sairauksiin perustuvat yhteisöt kuten diabetes-, sydän-, syöpäyhdistys, Suomen Settlementtiliitto
- Yrittäjien ja eri ammattikuntien yhdistykset: Suomen yrittäjät ry, MTK r.y.,
- Liiketalouteen ja elinkeinoihin keskittyneet organisaatiot: Kauppakamarit, elinkeinoyhtiöt (Savogrow, Navitas)
- Asiantuntijajärjestöt: ProAgria, Maa- ja kotitalousnaiset, Motiva

Lisäksi on syytä miettiä strategian, tavoitteiden ja tarpeiden mukaisesti alueen yritysten kanssa tehtävää yhteistyötä; Esimerkiksi nuorille suunnatun kansainvälisen hankkeen kumppaniksi voisi löytyä paikallinen yritys.

Kumppaneita ulkomailta voi hakea omien kontaktien, kautta, verkostoitumistapahtumissa, muiden hankkeiden kautta, hyödyntäen vanhoja ja jo olemassa olevia kontakteja esim. ystävyyskuntia (LIITE 2).

Lisäksi edellisessä luvussa mainitut foorumit:

- SALTO-YOUTH (Support, Advanced Learning and Training Opportunities for Youth) verkostosta voi löytyä kumppaneita kansainvälisiin nuorisohankkeisiin: <https://www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding>
- The European Network for Rural Development (ENRD) kumppaneita kansainvälisiin Leader-hankkeisiin: https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/clld-partner-search_en

4.6 Nuoret

Nuorten kansainvälisyyden edistämiseksi on paljon keinoja ja mahdollisuuksia. Mansikka ry:n alueella tietoa vapaa-ajan mahdollisuuksista on vielä heikkoa ja ylipäänsä nuorten tietous vaikuttamismahdollisuuksista kaipaavaa kirstytystä. Nuorisoleader-toiminnan vahvistaminen alueella on tällä hetkellä tärkeää, myös kansainvälisyyden edistämiseksi.

Nuoret Mukaan -hankkeessa jo toteutettujen kansainvälisten toimien kautta on huomattu, että nuorten parissa tällä toimivat hyvin lyhyemmät, matalan kynnyksen tyyppisen vaihdot ja toiminta. Lyhyet vaihdot ja vierailut lisäävät nuorten tietoa kansainvälisyyden mahdollisuuksista ja voi innoittaa myöhemmin kehityshankkeiden suunnitteluun.

Kuva 8: Nuoret Suomesta ja Portugalista yhteisen tekemisen merkeissä Mooseparty Erasmus -leirillä Metsäkartanolla talvella 2021

Eri keinoja nuorten kansainvälisyyden edistämiseksi:

- Kunnan hallintojohdon ja sivistystoimen esimiesten sitouttaminen sekä kouluttaminen kansainvälisyyden eri vaihtoehtoista sekä hyödyistä
- Erasmus + kannustinhanke kts. sivu 13.
- Harrasteseurojen junnutoiminnan kv -kehittäminen yhdessä seurojen kanssa. Seuroilla on jo hyvä yhteys nuoriin ja yhteisen tekemisen kautta kansainvälinen toiminta on luonnollista
- ESC Lead tai Support-laatuimerkin hakeminen alueelle
- Digitaalisten kansainvälisyyden mahdollisuuksien tunnistaminen ja niiden kehittäminen/tukeminen nuorten kanssa. Nuoret pelaavat verkossa paljon ympäri maailmaa olevien kaverien kanssa, myös erilaiset sosiaalisen median alustat toimivat nuorilla kansainvälistymisen kanavina
- Euroopan solidaarisuusjoukkojen solidaarisuushankkeiden hyödyntäminen esim. työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä (katso kuvaus sivulla 19)
- DiscoverEU -Erasmus+ ohjelman matkakortit itsenäiseen matkustamiseen junalla Euroopassa
- Erasmus -ohjelmien infotilaisuuksien järjestäminen toimijoille (esim. harrasteseurat)

- **Viestintä nuorisotoimijoille.** Valmista materiaalia ja tietoa löytyy esimerkiksi:
 - 10 askelta kansainvälisyyden edistämiseen: Opas nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjaustyöhön: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kymmenen-askelta-kansainvalisyyden-edistamiseen>
 - Maailmalle.netistä (Opetushallitus) löytyy puolueetonta tietoa opiskelusta, työharjoittelusta, vapaaehtoistyöstä ja nuorisovaihdoista ulkomailla: <https://www.maailmalle.net/>
 - Euroguidance tukee ohjauksen ammattilaisia kansainvälistymisen kysymyksissä: <https://www.oph.fi/fi/euroguidance>
 - Vastuullisen kansainvälistymisen opas (Oulun kaupunki): https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Ouka_vastuullinen_kv_opas_final_0.pdf

Mikä solidaarisuushanke?

Euroopan solidaarisuusjoukkojen solidaarisuushanke on nuorten itsensä ideoimaa ja toteuttamaa solidaarisuustoimintaa.

Solidaarisuushankkeissa nuoret toimivat yhdessä heille tärkeiden asioiden edistämiseksi ja vahvistava eurooppalaista solidaarisuutta ja yhteenkuuluvuutta.

Solidaarisuushankkeet toteutetaan pääsääntöisesti paikallisesti Suomessa. Niissä on kuitenkin oltava mukana eurooppalainen ulottuvuus. Esimerkiksi maahanmuuttajanuorten kotoutuminen ja nuorten osallisuuden vahvistaminen ovat molemmat kysymyksiä, joita pohditaan eri puolilla Eurooppaa. Näin paikalliselta tasolta lähtevä solidaarisuushanke etsii vastauksia ja liittyy myös laajempaan yleiseurooppalaiseen haasteeseen. Solidaarisuushankkeissa pohditaan, mitkä yhteiskunnalliset haasteet koskevat paikallisia nuoria ja mitkä myös muita eurooppalaisia nuoria.

Tukea voivat hakea nuoret itse tai organisaatio nuorten puolesta.

Lähde: <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/solidaarisuushanke>

5. Lopuksi

Mansikka ry:n alueen yleishyödyllisistä toimijoista löytyy kansainvälisyyden kehittämisestä kiinnostuneita. Esiselvityksessä käy kuitenkin ilmi, että etenkin yhdistykset ja seurat kaipaavat tukea kansainvälisten toimien ideoimiseksi ja toteuttamiseksi. Kehitystoimintaa hidastaa yhdistystoiminnan ehtyminen ja sitoutuneiden toimijoiden vähyys.

Alueemme vahvuuksista löytyy paljon potentiaalisia teemoja kansainvälisille kentille. Suomalainen osaaminen ja ympäristömme ovat maailmalla arvostettuja; meillä on hyvä maine kumppaneina.

Yleishyödyllisten toimijoiden tarpeisiin voidaan vastata myös alueellisesti ja paikallisesti. Leader-ryhmät voivat toimia tukena toiminnan kehittämisessä ja kansainvälisyyden edistämässä. Etenkin nuorten tarpeisiin voidaan kansainvälistymisellä vastata. Raskaiden hankkeiden sijaan tulisi edistää myös kevyempiä kansainvälisiä toimia.

Uuden toimintakauden strategia antaa hyvät eväät kansainvälisyyden edistämiseksi. Teeman läpileikkaavuus antaa mahdollisuuksia matalankynnyksen kansainvälisten toiminnan toteutumiseen.

Esiselvityksessä kerätty tieto voidaan hyödyntää ja laittaa käytäntöön resurssien puitteissa. Valittaessa tulevia kansainvälisyyden edistämisen toimia, kannattaa epävakaa maailmantilanne pitää mielessä ja valmistautua muutoksiin suunnitelmissa.

Vaikka epävakaus lisää riskejä, tuo maailmanlaajuiset kriisit myös esiin kansainvälisen yhteistyön tärkeyden. Nyt jos koskaan on tärkeää alueiden välinen ja kansainvälinen yhteistyö rauhan, solidaarisuuden ja kestävä elämän jatkumiseksi!

LÄHTEET

Taustatietoa:

Helsingin Yliopisto, Ruralia Instituutti, "Raportteja 156 – Kansainvälisyys ja paikalliskehittäminen – selvitys kansainvälisistä Leader-hankkeista 2007-2013":

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/229429/Raportteja156.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Maaseudun trendit - Rural trends, Ruralization Project: <https://ruraltrends.eu/>

Valtioneuvoston selvitys: Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus 2020-luvun Suomessa:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162498/VNTEAS_2020_47.pdf

Euroopan Unioni, Suomen edustusto, kolumni: LEADER 2030: pop-up involvement and solid development skills:

https://finlandabroad.fi/web/eu/ajankohtaista/-/asset_publisher/cGFGQPXL1aKg/content/eue-kolumni-leader-2030-pop-up-osallistumista-ja-vankkaa-kehittamistaitoa/384951

Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus 2020-luvun Suomessa, Valtioneuvoston kanslia:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162498/VNTEAS_2020_47.pdf

Tuuppaus, Nudging:

Rajala, Mari (2018): Insight of Nudging towards in Changing Behaviour

<https://www.theseus.fi/handle/10024/154980>

Euroopan solidaarisuusjoukot:

Opetushallitus: <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/tietoa-kansainvalistymisrahoituksesta/euroopan-solidarisuusjoukot>

Maa- ja Metsätalous Ministeriö, Suomen CAP-suunnitelma 2023-2027:

https://mmm.fi/documents/1410837/10668578/Suomen+CAP-suunnitelma_tuloste+17.1.2022_nettiin.pdf/5c74ae39-8feb-5c45-3afe-822aabee1651/Suomen+CAP-suunnitelma_tuloste+17.1.2022_nettiin.pdf?t=1642665061697

Valtioneuvosto, Kuvaus Suomen CAP-suunnitelman 2023–2027 toimenpiteistä:

<https://valtioneuvosto.fi/documents/1410837/12210688/Kuvaus+Suomen+CAP-suunnitelman+2023-2027+toimenpiteist%C3%A4.pdf/e7a6a038-b11c-c2c9-b6d6-20d0757bfa6b/Kuvaus+Suomen+CAP-suunnitelman+2023-2027+toimenpiteist%C3%A4.pdf?t=1639749091659>

Alueen strategiat ja suunnitelmat:

Pohjois-Savon maakuntastrategia 2030:

<https://www.pohjois-savo.fi/media/liitetiedostot/julkaisut/sarja-a/a63-pohjois-savon-maakuntasuunnitelma-2030-maakuntastrategia.pdf>

Maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2022-2025:

<https://www.pohjois-savo.fi/media/liitetiedostot/aluekehittaminen/maakuntaohjelma/pohjois-savon-maakuntasuunnitelma-2040-ja-maakuntaohjelma-2022-2025.pdf>

Rautalammin kuntastrategia 2030:

https://www.rautalampi.fi/wp-content/uploads/2018/02/Kuntastrategia_2030.pdf

Vesannon kuntastrategia:

https://vesanto.fi/wp-content/uploads/2021/07/Vesanto_kuntastrategia.pdf

Suonenjoen kuntastrategia 2018-2025:

https://suonenjoki.fi/wp-content/uploads/2021/12/Kuntastrategia_2018-2025.pdf

Leppävirran kuntastrategia 2021:

<https://leppavirta.fi/download.php?id=95>

Hankkeita:

“Youth Board and Youth Manifesto” -hanke:

<https://enrd.ec.europa.eu/sites/default/files/project/attachments/si-fi-si-02-youth-manifesto-ok-dl-cdp-ok.pdf>

ReWi Visions -hanke: <https://www.japary.fi/rewitellen/>

Leader Aisapari, ”Jalat mullassa, tuntosarvet maailmalla” -kannustinhankkeen loppuraportti:

https://issuu.com/leaderaisapari/docs/jalat_20mullassa_20tuntosarvet_20maailmalla_20lopp

Leader Nouseva Rannikkoseutu, ”MUN KOOVEE” kansainvälistymisen aktivointihanke (2017-2019)

Nouseva Rannikkoseutu ry:n alueella: <https://nousevarannikkoseutu.fi/wp-content/uploads/2021/06/mun-koovee-loppuraportti.pdf>

Iisalmen kaupunki, ”Esiselvityshanke Ylä-Savon järjestötoiminnan ja kuntien hyvinvointipalveluiden kansainvälisen yhteistyön lisäämiseksi” (2018): <https://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Paatoksentekeo-ja-talous/Kehittaminen-ja-hankkeet/Kulttuuri-ja-liikuntahankkeet/Paattyneet-hankkeet/Kansainvalisen-toiminnan-esiselvitys>

LIITTEET

Liite 1: Lista esiselvitystä varten haastatelluista kv-asiantuntijoista

Erja Simuna – kv-koordinaattori, Leader Nouseva Rannikkoseutu
Heli Talvitie – kansainvälisyyskoordinaattori, Leader Aisapari
Rita Kovács – kv-koordinaattori, Leader Rieska
Krista Antila – kv-koordinaattori, Leader Pohjois-Satakunta
Leena Karjalainen – toiminnanjohtaja, Leader Jyväskylän
Juuliska Seikola – kehittämisspäällikkö, Leader Ravakka
Elina Haavisto – toiminnanjohtaja, Leader Pyhäjärvisseutu
Henna Kontsas – Toiminnanjohtaja, Leader Pohjois- Lappi
Päivi Hagman – ent. kv-koordinaattori, Leader Pohjois-Savo
Petri Rinne – toiminnanjohtaja, Leader Joutsentenreitti
Merja Kaija – kyläasiamies, Pohjois-Savon Kylät ry
Pirjo Ikäheimonen – maaseutuasiantuntija, Pohjois-Savon ELY keskus
Sari Tulila – elinkeinoasiamies, Tervo ja Vesanto, Savogrow
Antti Tulila – elinkeinoasiamies, Leppävirta
Aila Riikonen – hallituksen jäsen, Mansikka ry
Kirsi Manninen – toiminnanjohtaja, Leader Mansikka
Jaana Paananen – toiminnanjohtaja, Leader Kalakukko
Minna Partanen – toiminnanjohtaja, Leader Ylä-Savon Veturi
Sanna Kauvosaari - elinvoimapäällikkö, SavoGrow Oy
Ville Keränen – projektipäällikkö, SavoGrow Oy
Maija Jeskanen – kansainvälisyyskoordinaattori, Nuorisokeskus Metsäkartano

Alueen toimijat:

Pohjois-Savon Liikunta ry - Risto Kovanen ja Niina Markkanen
Varkaus Racing Team - Appe Mustonen ja Sakke Häyrinen
Suonenjoen seudun mansikanviljelijäin yhdistys – SSMY, Raisa Haavikko
Länsi-Vesannon nuorisoseura - Aila Riikonen
Rautalammin urheilijat ry - Janne Mensonen, Tuomas Kullaa
Tervaspartio - Niina Tuoresmäki
Setlementti Ukonhattu ry - Paula Koponen
Sisä-Savon Kansalaisopisto - Markus Hyytinen, Annukka Nurmi
Vuolijoen kyläyhdistys - Aira Väyrynen-Larentzos
Kaura-ahon kansanmusiikkiyhdistyksen (Kakmu ry) - Arto Julkunen
Vesannon kunta - Marianne Kiskola
Vanhamäki Säätiö - Regina Durnsteiner, Tatu Laine
Pohjola Norden – Regina Durnsteiner

YHT. organisaatiota 31

Liite 2: Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n alueen kuntien ystävyyskuntia ja -kaupunkeja:

Leppävirta

Dovre - Norja
Orissaare, Saarenmaa - Viro
Schwerte - Saksa
Storfors - Ruotsi

Suonenjoki

Äänisenranta - Venäjä
Alvesta - Ruotsi ystävyhdistys ja kymmenvuotinen Suonenjoen ja Alvestan lukioiden välinen oppilasvaihto (Suonenjoki Pohjola-Norden)

Rautalampi

Paistu, Viljandi - Viro
Grue - Norja (Finnskogen)
Torsby - Ruotsi (Finnskogen)

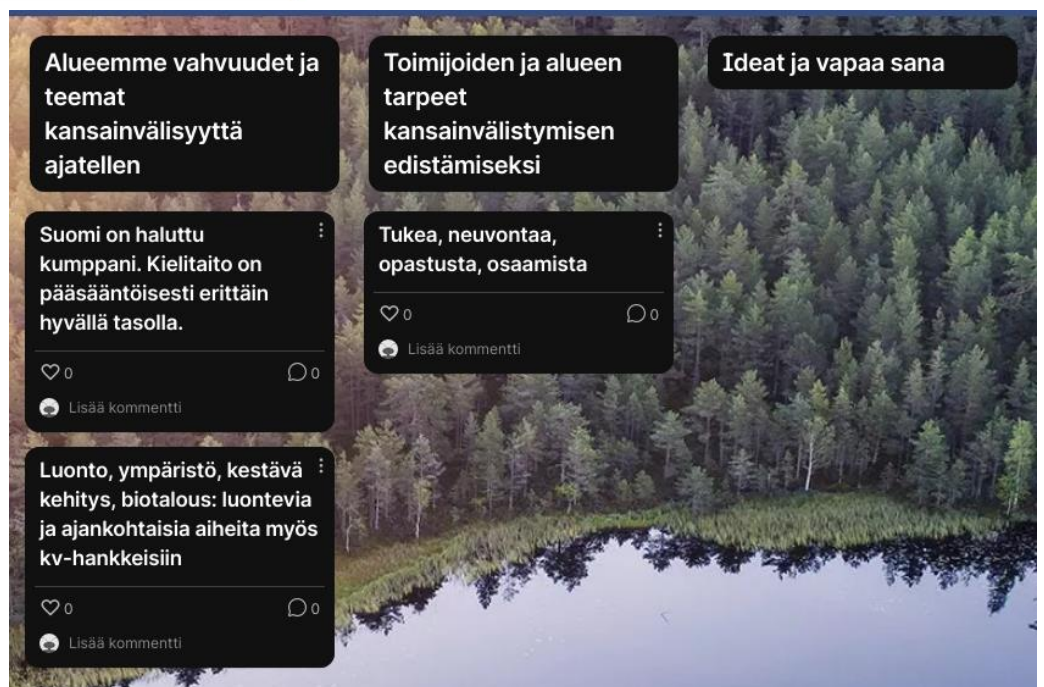
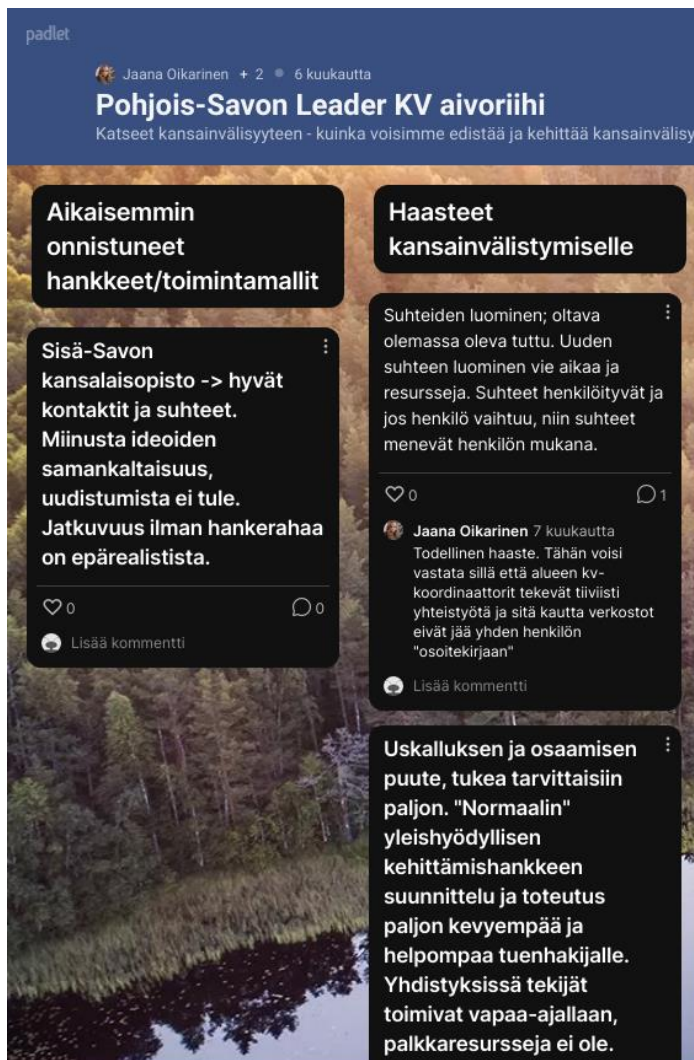
Vesanto

Ülenurmen Gymnasium - Viro

Varkaus

Rjukan — Norja 1947
Sandviken — Ruotsi 1947
Petroskoi — Venäjä 1965
Nakskov — Tanska 1947
Pirna — Saksa 1961
Rüsselsheim — Saksa 1979
Lu'an — Kiina 2004
Zalaegerszeg — Unkari 1977

Liite 3: Pohjois-Savon Leader ryhmien työntekijöiden ajatuksia kansainvälistymisestä

Liite 4: Aivorihi Savogrown työntekijöiden kanssa kansainvälisyyden edistämisestä

padlet

Jaana Oikarinen • 4 kuukautta

Kansainvälisyyden edistäminen Pohjois-Savossa

Katseet kansainvälisyyteen - kuinka voisimme edistää ja kehittää kansainvälisyyttä alueellamme

Väite: kansainvälisyys on edellytys elinvoimalle? Miksi?

Kansainvälisen työvoiman saatavuus

Kausityövoima

0

Lisää kommentti

Haasteet & tarpeet

Kiinnostuksen puute kehittämiseen & kasvamiseen

Markkinat riittävät

0

Lisää kommentti

VAHVUUDET

Vahva yleinen hankeosaaminen

Alueen kehitysorganisaatiot

0

Lisää kommentti

Diversiteetti lisää luovuutta

0

Lisää kommentti

Resurssipula

erit. julkisen puolen työntekijöiden työaika

Yhdistykset (vähän aktiiveja)

0

Lisää kommentti

Monipuolinen elinkeinorakenne

Elintarviketuotannon monipuolinen ekosysteemi

0

Lisää kommentti

Yritysten kehittäminen

Marjanviljelijät, viljelyn tavat

0

Lisää kommentti

Ei olemassa olevaa kulttuuria kv-hankkeisiin

0

Lisää kommentti

Marjanviljely

Maaillan mansikkapääkaupunki

0

Lisää kommentti

Yritys kasvu

Vienti

0

Lisää kommentti

KV hankkeiden hyödyn osoittaminen

0

Lisää kommentti

Olemassa olevat toimijaverkostot

Erit. marjanviljely

0

Lisää kommentti

Matkailun KV potentiaali

0

Lisää kommentti

Tuotteiden jalostaminen

0

Lisää kommentti

Vaativuus

0

Lisää kommentti

Teemat

Työvoiman saatavuus

0

Lisää kommentti

Mahdollistajat

Ideakilpailut

Kerätään ideoita, joiden ympärille rakennetaan kv-toimintaa

0

Lisää kommentti

Leader ryhmän rooli kansainvälisyyden mahdollistajana

KV markkinolija

0

Lisää kommentti

Ideat ja vapaa sana

Kansainvälinen jääkiekko turnaus

Ilmastotietoisuus teemana

0

Lisää kommentti

Kausityövoiman hyödyntäminen

0

Lisää kommentti

Tieto työkalujen olemassa olosta

Eri tavat rahoittaa kv-toimintaa

0

Lisää kommentti

Viestintä mahdollisuuksista

Rahoitus

0

Lisää kommentti

Benchmarking matkat

Yritykset

Teemana: tuotteistus, elämykset, markkinointi

0

Lisää kommentti

Matkailu

0

Lisää kommentti

Jo alueella asuvat maahanmuuttajat

Kulttuurien välisinä katalysaattoreina

0

Lisää kommentti

Klusterit

Tiedottaminen yrityksille

0

Lisää kommentti

Ulkoiu

Maastopyöräily, retkeily

0

Lisää kommentti